

بسمه تعالی

اختلال وسواسی جبری در کودکان و

راهنمای عملی درمان

مؤلفین:

زهرا سیبوی

مریم یداللهی

ناصر عموری

۱۳۹۹

مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان

سرشناسه	:	دبیری، زهرا، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	:	اختلال وسواسی جبری در کودکان و راهنمای عملی درمان زهرا دبیری، مریم یداللهی، ناصر عموری.
مشخصات نشر	:	تهران: موسسه آموزشی تألیفی ارشدان، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۱۰۲ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۵۱-۵۳۴-۸
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	وسواس در کودکان
موضوع	:	وسواس -- درمان
موضوع	:	شناخت درمانی کودکان
موضوع	:	کودکان
شناسه افزوده	:	یدالله، مریم، ۱۳۵۴ -
شناسه افزوده	:	ری، ناصر، ۱۳۶۴ -
رده بندی کنگره	:	۵۰۶
رده بندی دیویی	:	۶۱۸.۰۲۸۵۲۲۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۱۳۷۵۱۱

ارشدان

مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان

اختلال وسواسی جبری در کودکان و راهنمای عملی درمان

زهرا دبیری - مریم یداللهی - ناصر عموری

آموزشی تألیفی ارشدان

اول

اول ۱۳۹۹

www.irantypist.com

www.irantypist.com

۹۷۸-۶۲۲-۲۵۱-۵۳۴-۸

۱۰۰۰

www.arshadan.com

www.arshadan.net

۰۲۱۴۷۶۲۵۵

۲۸۰۰۰ تومان

■ نام کتاب:

■ تألیف:

■ ناشر:

■ ویرایش:

■ نوبت چاپ:

■ حروفچینی و صفحه آرایی:

■ طراح و گرافیکست:

■ شابک:

■ شمارگان:

■ مرکز خرید آنلاین:

■ مرکز پخش و توزیع:

■ قیمت:

فهرست مطالب

مقدمه	۵
فصل اول: معرفی اختلال وسواسی - جبری در کودکان	۷
نظافت واری، شمارش کودکان	۸
وسواس فکری	۱۲
نمونه‌هایی از وسواس فکری	۱۲
وسواس عملی	۱۲
نمونه‌ها	۱۲
معیارهای DSM 5 برای اختلال وسواس - اجباری	۱۳
شیوع اختلال وسواسی - اجباری	۱۴
فصل دوم: سبب شناسی	۱۵
۱- فرضیه بد کارکردی زیستی-عصبی	۱۵
۲- انتقال دهنده‌های عصبی	۱۵
۳- نظام خانواده	۱۶
۴- شیوه‌های	۱۶
فرزند پروری	۱۶
۵- وراثت	۱۸
۶- رویکردهای شناختی مرتبط با اختلال وسواس	۱۸
۷- نظریه‌های روانشناختی	۲۱
۸- نظریه‌های رفتاری	۲۱
۹- نظریه‌های زیست شناختی	۲۲
فصل سوم: دارو درمانی	۲۳

فصل چهارم: درمان شناختی رفتاری در اختلال وسواسی جبری ۲۶

فصل پنجم: پروتکل درمان وسواس کودکان با رویکرد ACT ۴۳

فصل ششم: خانواده درمانی ۵۷

پذیرش و عدم تبعیض ۵۷

نظم و انضام خانوادگی ۵۷

امید برای آینده ۵۸

اصول فرزندپروری و خانواده درمانی ۵۹

نظریه بامریند ۶۰

اصول فرزندپروری مقتدرانه ۶۲

بازی و تعامل مثبت ۶۳

پاداش و تقویت ۶۵

انواع پاداش ۶۶

تنبیه ۷۰

تکنیک جریمه ۷۴

فصل هفتم: بازی درمانی ۷۷

بازی درمانی ۷۸

انواع بازی ۷۸

بازی با جعبه شن ۸۱

بازی با گل رس ۹۳

رنگ و نقاشی وکلاژ ۹۶

آقای مارپیچ ۹۷

منابع ۱۰۰

مقدمه

یافته‌های پژوهش‌های نشان داده‌اند در بین اختلال‌های دوران کودکی، اختلال وسواسی جبری یکی از شایع‌ترین مشکلات بالینی دوران کودکی و نوجوانی هستند و تقریباً یک درصد از کودکان، ملاک‌های تشخیصی این اختلال را در طول دوران کودکی خود تجربه کرده‌اند. رفتارها و عادت‌های وسواسی در کودکان اعمالی هستند که کودک آن‌ها را بارها و بارها تکرار می‌کند. در بسیاری از موارد، وسوس در کودکان همانند بزرگسالان است اما گاهی تشخیص و درمان به موقع اتفاق نمی‌افتد در نتیجه اختلال موجب افزایش ناراحتی و استرس کودک و والدین را فراهم می‌آورد. حتی ممکن است موجب اختلالاتی در امور تحصیلی، روابط طبیعی اجتماعی و رشد عاطفی وی شود. وقتی وسوس کودک بسیار شدید باشد، دوستان و همکلاسی‌های او علائم و نشانه‌های وسواس او را به همراه گرفته و باعث ناراحتی و کاهش اعتماد به نفس وی می‌شوند.

اگر در همان مراحل اولیه کودک تحت درمان قرار گیرد، آداب رفتاری و رفتارهای اجباری، فرصت رشد کردن نخواهند داشت و وسواس به دیگر قسمت‌های زندگی کودک گسترش نخواهد یافت. پژوهش‌ها نشان می‌دهد درصد بالایی از افراد بزرگسال مبتلا به این اختلال، در کودکی نیز این ناراحتی را داشته‌اند. رفتارهای اجباری معمولاً بر اثر گذشت زمان تغییر می‌کند. اما ماهیت وسواس ممکن است همچنان باقی بماند. کودکی که وسواس شستن دارد، وقتی بزرگ‌تر می‌شود ممکن است وسواس کنترل کردن نیز داشته باشد. لذا تشخیص به موقع و درمان اختلال اهمیت زیادی دارد.

طبق نتایج پژوهش‌ها، دارودرمانی یکی از درمان‌های رایج در این اختلال به حساب می‌آید، با این حال درمانگران و والدین نسبت به نتایج بلندمدت استفاده از داروها خوشبین نیستند.

اعتقاد بر این است که اگرچه درمان‌های دارویی منجر به بهبود عملکرد روزانه و کاهش رفتارهای اجباری و وسواس‌های فکری در کودکان می‌گردد، اما کاربرد این درمان به تنهایی در دراز مدت عوارضی بر جای گذاشته و به تنهایی قادر به کنترل مشکلات این کودکان نیست. بر این اساس انجام مداخلات در سطح روانشناختی از اهمیت زیادی برخوردار است. در کتاب پیش‌رو مجموعه‌ای از تکنیک‌های درمانی با رویکرد دارویی، شناختی رفتاری، اکت، خانواده‌درمانی و بازی‌درمانی، برای کودکان مبتلا به اختلال وسواسی جبری ارائه شده است. به امید آنکه این کتاب مورد استفاده درمانگران، خانواده‌ها و مربیان قرار گیرد، با نظرات و پیشنهادات خود ما را همراهی فرمائید.

مؤلفین، پاییز ۹۸